

Aika 29.01.2020, klo 14:10 - 17:25

Paikka Rovaniemen kansalaistalo, Rovakatu 23.

Käsitellyt asiat

- § 1 Kokoukseen osallistujat**
- § 2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 3 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 4 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 5 Tarkastuslautakunnan kokoonpano toimikaudelle 20.1.2020 -31.5.2021**
- § 6 Ajankohtaiset asiat**
- § 7 Ilmoitusasiat 1/2020**
- § 8 Tarkastuslautakunnan tilinpäätös 2019**
- § 9 Tarkastuslautakunnan esittelijän määrääminen**
- § 10 Tilintarkastuksen suunnitelmat vuodelle 2020**
- § 11 Investointi ja rahoitus kaupungin oman taseen ulkopuolelta**
- § 12 Kaupunginhallituksen salassa pidettävät päätökset arviointia varten**
- § 13 Työllisyyttä edistävät toimet vuonna 2019**
- § 14 Toimielinten seuranta vuonna 2020**
- § 15 Arviointikertomuksen 2019 valmistelun edistyminen**
- § 16 Kokouksen päättäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Jaakko Huttunen, puheenjohtaja
Matti Pöykkö, 1. varapuheenjohtaja
Anna Suomalainen, poistui 17:11
Eemeli Kajula
Petri Keihäskoski
Piia Hanni
Anni-Sofia Sihvo

Muut saapuvilla olleet

Juuso Kataja, sihteeri
Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö
Tapio Raappana, vastuullinen tilintarkastaja KPMG Oy Ab, poistui 15:26
Sanna Mäensivu, työllisyysasioiden erityisasiantuntija, saapui 15:27, poistui 15:57

Allekirjoitukset

Jaakko Huttunen
Puheenjohtaja

Juuso Kataja
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

05.02.2020

Eemeli Kajula

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 6.2.2020 alkaen.

06.02.2020

Juuso Kataja

§ 1

Kokoukseen osallistujat

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki
jari.kotimaki@rovaniemi.fi
tarkastuspäällikkö

Toimielimeen valitut:

JÄSEN	VARAJÄSEN
Jaakko Huttunen pj	Vesa Puuronen
Matti Pöykkö vpj	Pekka Mäkelä
Piia Hanni	Nina Teräs
Petri Keihäskoski	Heikki Poranen
Anni-Sofia Sihvo	Marjatta Koivuranta
Eemeli Kajula	Antti Väänänen
Anna Suomalainen	Sari Hänninen

Muut osallistujat / kuultavaksi kutsutut:

Tilintarkastaja JHT, KHT Tapio Raappana, kuultavana § 10

Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Juuso Kataja, vs. kaupunkitarkastaja, kokouksen sihteeri

Sanna Mäensivu, työllisyysasioiden erityisasiantuntija, kuultavana § 13

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa kokouksen saapuvilla olevat jäsenet, muut saapuvilla olevat henkilöt ja poissaolijat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi kokoukseen osallistujat esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 2

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Kokouksen päätösvaltaisuuden osalta todetaan Kuntalain 103 §:n määräys, jonka mukaan toimitella on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Valtuusto on kuntalain 90 §:n nojalla määrännyt hallintosäännössä toimielinten kokousmenettelystä. Määräykset koskevat mm. kokouksen koollekutsua sekä kokouksesta ilmoittamista ja esityslistan julkaisua.

Hallintosäännön 147 §:n mukaisesti kokouksen puheenjohtaja toteaa onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja toteaa tarkastuslautakunnan kokouksen olevan laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Puheenjohtaja totesi keskustelun jälkeen kokouksen olevan laillinen ja päätösvaltainen.

§ 3

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Hallintosäännön 159 §:n mukaisesti pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan tarkastaja. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Rovaniemen kaupungissa on lisätty sähköisten palveluiden käyttöä pyrkien saamaan nopeutta ja kustannusten säästöä myös hallinnollisiin kuluihin.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään sähköpostitse. Pöytäkirjan varsinainen allekirjoitus tehdään seuraavan kokouksen alussa.

Toimielin päättää pöytäkirjan tarkastajan valinnan lisäksi tarkastuksen aikarajasta, joka ajoittuu kokouspäivästä lukien seuraavan seitsemän päivän sisälle.

Pöytäkirja julkaistaan kokouksesta kahdeksantena päivänä kaupungin verkkosivuilla. Julkaisun päivämäärä merkitään pöytäkirjaan, eikä pöytäkirjoja kuuluteta ilmoitustaululla.

Kokouksen päättyessä ei ole erillistä päätösasiaa pöytäkirjan tarkastamisesta.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Kokouksen pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Eemeli Kajula. Todetaan, että pöytäkirjan tarkastuksen aikaraja on keskiviikko 5.2.2020.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Eemeli Kajula ja todettiin tarkastuksen aikaraja.

§ 4

Työjärjestyksen hyväksyminen

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä (Hallintosääntö 149 § 2. mom).

Toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa yksimielisellä päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa (Hallintosääntö 150 § 1. mom).

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käsittelee asiat esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Päätös

Lautakunta hyväksyi työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

§ 5

Tarkastuslautakunnan kokoonpano toimikaudelle 20.1.2020 –31.5.2021

ROIDno-2020-10

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Kaupunginvaltuusto 20.1.2020 § 9 valitsi tarkastuslautakunnalle uuden kokoonpanon valtuuston toimikaudelle 20.1.2020 –31.5.2021. Valtuusto valitsi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä viisi muuta jäsentä sekä kullekin jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Tarkastuslautakunnan uusi kokoonpano on seuraava:

	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj	Jaakko Huttunen	Vesa Puuronen
Vpj	Matti Pöykkö	Pekka Mäkelä
j	Piia Hanni	Nina Teräs
j	Petri Keihäskoski	Heikki Poranen
j	Anni-Sofia Sihvo	Marjatta Koivuranta
j	Eemeli Kajula	Antti Väänänen
j	Anna Suomalainen	Sari Hänninen

Uusi kokoonpano on voimassa heti.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee lautakunnan uuden kokoonpanon tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 6

Ajankohtaiset asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Näkemyksiä uudesta hallintosäännöstä:

Tarkastuslautakunta on keskustellut uudesta hallintosäännöstä ja siinä esitetystä tarkastuslautakunnan kokoonpanosta. Kaupunginvaltuuston 9.12.2019 § 110 hyväksymässä hallintosäännössä tarkastuslautakunnan kokoonpanovaatimukset muuttuivat siten, että lautakunnan jäseneksi käy muutoksen jälkeen myös varavaltuutettu. Aiemmassa hallintosäännössä lautakunnan jäseneksi hyväksyttiin vain varsinaisia valtuutettuja.

Kuntalaki on tarkastuslautakunnan kokoonpanon suhteen Rovaniemen uutta hallintosääntöä väljempi: Laissa säädetään vain siitä, että lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Lautakunnan jäsenistä ei laissa ole vaatimuksia (Kuntalaki 121 §).

Kuntalain kanssa samanlaiset vaatimukset tarkastuslautakunnan kokoonpanosta löytyvät myös muista vertailun kohteina olleista Rovaniemen kanssa saman kokoisista tai suuremmista kaupungeista (esimerkiksi Helsinki, Oulu, Seinäjoki, Vaasa). Jäseniksi näissä kaupungeissa voitaisiin siis valita niin sanotusti kaupunginvaltuuston ulkopuolinen henkilö. Rovaniemen uuden hallintosäännön tarkastuslautakunnan jäseniä koskevien vaatimusten muutos on välimalli vanhan hallintosäännön ja kuntalain vaatimusten välillä.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi ajankohtaiset asiat.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli ajankohtaiset asiat ja merkitsi tiedoksi.

§ 7

Ilmoitusasiat 1/2020

ROIDno-2019-787

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 TarkLtk_talousarvio_korjattu_2020

- Tarkastuslautakunta hyväksyi 18.12.2019 kokouksessaan käyttösuunnitelman vuodelle 2020. Tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelmaan on hyväksymisensä jälkeen tehty teknisiä korjauksia, jonka yhteydessä käyttösuunnitelman kokonaissumma on pienentynyt 166,75 €. Korjattu käyttösuunnitelma liitteenä.

- Tarkastuspäällikön tarkennetut lomapäivät keväällä 2020: 16.1 - 24.1.2020, 2.4 - 3.4.2020 ja 20.4 - 24.4.2020. Vs. Kaupunkitarkastajan alustavat lomapäivät keväällä 2020: 10.2 - 14.2.2020

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi ilmoitusasiat.

Päätös

Tarkastuslautakunta merkitsi ilmoitusasiat tiedoksi.

§ 8

Tarkastuslautakunnan tilinpäätös 2019

ROIDno-2018-1023

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Liitteet

1 Tarkastuslautakunta TP2019 tulokortti

Kaupunginhallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä (Kuntalaki § 113). Rovaniemen kaupungin talouspalvelut on kokoamassa aineistoa tilinpäätökseen 2019. Aikataulun mukaan toimielinten on toimitettava tilinpäätökseen liitettävät tiedot talousyksikköön helmikuun alkuun mennessä.

Tarkastuslautakunta on seurannut kokouksissaan taloutensa toteumaa (Hallintosääntö § 75). Tammi- joulukuun toteumien tarkastelussa käsitellään samalla lautakunnan vuoden 2019 tulokortti, jossa verrataan lautakunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumaa talousarviossa asetettuihin tavoitteisiin. Tulokortti toimitetaan jäsenistölle ennen kokousta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan vuoden 2019 toimintakatteen -250 549 euroa (Talousarvio 2019), mikä tarkoittaa lautakunnan bruttokuluja, myyntituloja sillä ei ole.

Lautakunta pysyi taloudellisissa tavoitteissaan. Koko vuoden 2019 toteuma alustavien tietojen mukaan on -214 767 euroa, mikä on 35 782 euroa alle talousarvion. Talousarvio on toteutunut 85,71 %. Päivitetyt luvut tullaan esittämään kokouksessa. Alustavista luvuista puuttuu muun muassa osa lakisääteisen tilintarkastuksen maksuista.

Lautakunta keskustelee talousarviossa esitettyjen tavoitteidensa toteutumisesta kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta keskustelee lautakunnan talouden ja tavoitteiden toteutumisesta. Keskustelun jälkeen lautakunta hyväksyy tulokortin 2019 sisältäen toiminnan ja talouden toteumat, liitettäväksi vuoden 2019 tilinpäätöskirjaan. Tulokortti liitetään kokouksen pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 9

Tarkastuslautakunnan esittelijän määrääminen

ROIDno-2019-787

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki, Juuso Kataja

jari.kotimaki@rovaniemi.fi, juuso.kataja@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö, vs. kaupungintarkastaja

1.1.2020 voimaan tulleen hallintosäännön §:n 83 mukaan "tarkastuslautakunta määrää alaisensa viranhaltijan esittelijäksi. Tarkastuslautakunta voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä."

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta määrää lautakunnan esittelijäksi tarkastuspäällikön. Lautakunta määrää varaesittelijäksi kaupunkitarkastajan.

Päätös

Hallintosäännön 83 §:n 3 mom. mukaan tarkastuslautakunta voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Lautakunta päätti, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta tarkastuspäällikön ollessa esteellinen.

Tarkastuslautakunta päätti määrätä lautakunnan esittelijäksi tarkastuspäällikön ja varaesittelijäksi kaupunkitarkastajan.

Eemeli Kajula toimi sihteerinä tämän pykälän käsittelyn ajan.

Jari Kotimäki ja Juuso Kataja poistuivat tämän pykälän käsittelyn ajaksi kello 16:26-16:30.

Tarkastuslautakunta, § 150, 18.12.2019

Tarkastuslautakunta, § 10, 29.01.2020

§ 10

Tilintarkastuksen suunnitelmat vuodelle 2020

ROIDno-2018-1023

Tarkastuslautakunta, 18.12.2019, § 150

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta vastaa kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Lautakunta huolehtii myös kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta (Kuntalaki 121§).

Rovaniemen kaupungin ja Rovaniemen kaupunkikonsernin tilintarkastuspalvelut tilikausilla 2017-2020 sekä edelleen 2021-2022 tuottaa KPMG Oy Ab (KV 12.12.2016 §137 sekä KV 21.10.2019 §76). Vastuullinen tilintarkastaja on KHT, JHT Tapio Raappana. Vastuullisen tilintarkastajan ohella tarkastuksia suorittaa KPMG Oy:n tilintarkastustiimiin nimetyt tarkastajat ja asiantuntijat.

Laaditussa tilintarkastussopimuksessa sekä palvelukuvauksessa todetun mukaisesti tilintarkastaja esittää tarkastuslautakunnalle tarkastusvuotta koskevat suunnitelmat ennen tilikauden tarkastuksen aloittamista. Tilikauden aikana tilintarkastaja antaa havainnoistaan lautakunnalle vähintään kaksi väliraporttia. Tietoa tarkastuksesta lautakunta saa tilintarkastajalta myös hänen osallistuessa vähintään viiteen tarkastuslautakunnan tilikauden aikaiseen kokoukseen. Tilintarkastajalla ja talousjohdolla on vähintään kolme konsultointipalaveria vuoden aikana. Vastuullinen tilintarkastaja pitää tilinpäätökseen liittyvän esityksen valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan tulee seurata tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi (Hallintosääntö 75§).

Tarkastuslautakunta voi antaa ohjeita tilintarkastajalle (Kuntalaki 123, 2§), joiden noudattamiseen tilintarkastajalla ei kuitenkaan ole laissa mainituissa tilanteissa velvoitetta. Ylipäänsä ohjeilla ja kunnan päätöksillä ei voi rajoittaa tilintarkastajan edellytyksiä Kuntalain 122§ mukaisen riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen suorittamiseen.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi tilintarkastajan laatiman suunnitelman kaupungin sekä tytäryhteisöjen tilintarkastuksesta vuodelle 2020. Suunnitelmat toimitetaan lautakunnalle kokouksessa.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

Lautakunta merkitsi tiedoksi tilintarkastajan suunnitelmat vuodelle 2020. Tilintarkastaja esittelee suunnitelmat tarkemmin tarkastuslautakunnan seuraavassa kokouksessa.

Tarkastuslautakunta, 29.01.2020, § 10

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Tilintarkastussuunnitelma Rovaniemi 2020.pdf

Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24 1. mom 15 kohta

2 Rovaniemen kaupungin tytäryhtiö tilintarkastussuunnitelma 2020.pdf

Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24 1. mom 15 kohta

Vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Tapio Raappana esittelee tarkastuslautakunnan kokouksessa tilintarkastuksen suunnitelmat vuodelle 2020.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Tapio Raappanan esityksen tilintarkastuksen suunnitelmista vuodelle 2020.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli tilintarkastaja JHT, KHT Tapio Raappanan esityksen. Lautakunta merkitsi esityksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunta, § 135, 27.11.2019

Tarkastuslautakunta, § 11, 29.01.2020

§ 11

Investointi ja rahoitus kaupungin oman taseen ulkopuolelta

ROIDno-2018-3219

Tarkastuslautakunta, 27.11.2019, § 135

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Vaihtoehtoiset investointien toteutus- ja rahoitustavat.pdf

Tarkastuslautakunta edellytti tilintarkastusraportoinnin yhteydessä selvitystä toimitila-investoinneista, jotka kaupunki on toteuttanut omaan taseeseen otettavan lainan sijasta vaihtoehtoisilla rahoitus- ja toteutustavoilla. Lautakunta edellytti myös selvitystä investointihankkeiden valmistelusta ja toimivallasta.

Kunnallisten palvelujen järjestäminen on toimitilasidonnaista. On vain vähän palveluja, jotka järjestetään ilman toimitiloja. Toimitilat ovat merkittävä kustannuserä riippumatta siitä, onko tilat kunnan tai kuntakonsernin omat, vai hankitaanko ne sopimuksin ulkopuoliselta taholta. Kustannuksien tarkastelussa on ylläpitokulujen ohella huomioitava pääomakustannukset ja mm. sopimusehtojen kustannusvaikutukset.

Kuntaliiton asiantuntijan esitys investointien toteutus- ja rahoitustavoista

Tarkastuslautakunta kuulee kokouksessa etäyhteyden välityksellä Kuntaliiton erityisasiantuntijan Jari Vaineen esityksen erilaisista toteutus- ja rahoitustavoista kuntien investoinneissa. Esitys ei ota kantaa Rovaniemen päätöksiin ja toimitilaratkaisuihin, vaan tuo laajempaa kuvaa siitä, miten investointien toteutus- ja rahoitusmallit vaikuttavat talouteen, sekä minkälaisia riskienhallinnan kysymyksiä kuntien on hyvä huomioida toimitilaratkaisuissa.

Mikä on kaupunginvaltuuston tahto toimitila-asioissa?

Toimitiloihin liittyvä tahtotila ei ole selkeä kaupunginvaltuuston 11.12.2017 hyväksymässä pitkän aikavälin ratkaisuihin ohjaavassa kaupunkistrategiassa. Toimitilaratkaisuja on tehty osana talousarviopäätämistä, jolloin aikaperspektiivi on ollut kolmelle vuodelle ulottuva suunnittelukausi. Ohjausta on otettu Omistajapoliittisista linjauksista. Linjaukset on asiantuntemuksella laadittu, mutta niistä päätettiin jo edellisen valtuustokauden aikana (KV 16.5.2016).

Kaupunki on tehnyt yksittäisiä investointiratkaisuja vuokrasopimusmallilla eli siten taseen ulkopuolisena järjestelyinä. Talousarviokäsittelyyn 11.11.2019 saakka valtuusto ei ollut määritellyt kantaa laajemman investointikokonaisuuden

toteuttamiseksi taseen ulkopuolisella leasingjärjestelyllä. Leasingissa kaupunki ei näennäisesti velkaannu, mutta on sopimuksella sidottu 20-25 vuodeksi velan kaltaiseen tilanteeseen. Valtuusto torjui leasingratkaisun.

Velkaantumisen taittuminen ei ole näköpiirissä vaan velkaantuminen syvenee. Valtuuston tulisi osana strategiasta päättämistä kauaskantoisesti linjata, tehdäkö toimitilainvestoinnit velkana taseeseen vai velkaannutaanko sopimuksin. Strategisen tahdon määrittelyyn saa tukea omistajapoliittisista linjauksista niitä tarpeellisin osin päivittäen.

Investointien toteutustavat

Perinteisesti kunnat ovat toteuttaneet investointeja urakkamallilla pitäen totetuksen ja talouden kontrollin itsellään. Allianssi on puolestaan tilaajan, suunnittelijan ja urakoitsijan yhteistyösopimus, jolla toteutetaan mm. isoja sairaalahankkeita. Elinkaarimalli on toteutustapa, jossa yksittäisen toimitilainvestoinnin riskit ulkoistetaan palveluntuottajalle.

Toteutustavan otsikointi ei kerro sopimuksen todellisesta sisällöstä. Esimerkiksi elinkaarimalli voi laadittavan sopimuksen perusteella sisältää rahoituksen tai se voi asettaa laajoja ylläpitovelvoitteita käyttäjälle. Toteutuksen yhteydessä ei riitä taloudellinen ja tekninen tarkastelu, vaan erityistä merkitystä tulee antaa juridisille seikoille eli sopimusehtoihin perehtymiselle.

Rahoituksen vaihtoehdot lähes rajattomat

Muun kuin taseen kautta toteutettavien investointihankkeiden nimikkeet vaihtelevat. Puhutaan vuokrasopimusmallista, rahoitusleasingista, sale and lease -mallista, kiinteistöleasingista, elinkaarimallista jne. Rahoitusmarkkinoilta ja sijoittajatahoilta on tarjolla lähes rajattomasti erilaisia malleja, joilla kunta voi toteuttaa investoinnit siten, että ne eivät tule näkyviin taselainana. Kunnalle voidaan tarjota esimerkiksi sopimusta jossa rahoitusvastuu sopimuskauden alussa on korostetun alhainen ja jossa lunastusvastuu ajoittuu kauas tulevaisuuteen seuraavalle sukupolvelle.

Sopimusosaamisen vaativuudesta saa kuvan esimerkiksi perehtymällä kuntaliiton ja rakennusteollisuuden sopimusmallipohjaan elinkarihankkeesta. Huomioitavia yksityiskohtia on yli 50 sivun verran. https://www.rakennusteollisuus.fi/globalassets/elinkeinoasiat/elinkaarimalli/kuntaliitto_elinkarihankkeen-palvelusopimusmalli.pdf

Valtuusto määrännyt toimitilat Liikelaitoksen johtokunnan vastuulle

Valtuusto delegoi toimivaltaa hallintosäännöllä. Toimivalta on *sääntösidonnaista*. Edes valtuusto itse ei voi päättää toisin esimerkiksi talousarvion yhteydessä. Valtuusto on hallintosäännössä määrännyt Liikelaitoksen johtokunnan toimivaltaiseksi toimitilasioissa. Toimitilaoperaattoina se vastaa "toimitilojen rakennuttamisesta, ylläpidosta ja vuokrauksesta kaupungille ja edelleen kaupungin eri toimitilojen käyttöön" (HS 33§). Johtokunnan alaisuudessa on rakennushankkeita toteuttava Tilaliikelaitos.

Jos Liikelaitoksen johtokunnan alaisen tilaliikelaitoksen investointi/pitkävaikutteinen meno ylittää 1 miljoonan euron, asia on saatettava kaupunginhallituksen

ratkaistavaksi (H 26§ 5k). Jotta johtokunta voi tietää velvollisuudesta saattaa asia kaupunginhallituksen ratkaistavaksi, on välttämätöntä, että laskelma (< 1milj €) kirjoitetaan julki esittelytekstissä.

Hallintosääntö ei määrää, että kaupunginhallituksen päättäessä sille saatetun yli 1 milj € hankkeen toteutuksesta, se myös muulta osin siirtyisi johtokunnalta kaupunginhallitukselle. Liikelaitoksen johtokunta pysyy kaupungin toimitila-operaattorina - kaupunginhallituksen rooli on olla laajemmin kaupungin hallinnon ja talouden johtamisesta vastaava toimielin.

Kaupunginhallituksen ja liikelaitoksen johtokunnan roolit toimitilahankkeissa ovat jo pidempään näyttäneet epäselvinä. Asia käy ilmi mm. Lappia-talon korjaushankkeesta tehdyssä 2017 tarkastuksessa. Vuoden 2018 arviointikertomuksessa kriittiset havainnot koskivat kaupungintalon korjaustoimista päättämistä.

Vuokramalli ja päätöksentekoprosessit

Vuokramalli on taseen ulkopuolinen toimitilajärjestely. Vuokramallissa kaupunki kilpailuttaa rakentamisen ja vuokraa tilat kilpailutuksen voittaneelta rakennuttajalta esim. 20 vuoden ajalle. Lähtökohta on että vuokranantaja ei voi siirtää sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman kaupungin suostumusta. Ja määräaikaisen sopimuskauden jälkeen voidaan sopimuksessa edellyttää etuoikeutta lunastaa rakennus tai jatkaa vuokrasopimusta. Kaupunki on toteuttamassa Etelärinteen ja Mustikkaharjun päiväkotihankkeet sekä Näsmänkiepin palvelutalon ns. vuokramallilla.

Molemmat päiväkotihankkeet ovat käynnistyneet toimialan (koulutuslautakunnan) tarveselvityksestä. Ja molemmat päiväkodit ovat valmistumassa siten, että niiden odotetaan vastaavan toimialan/tilojen käyttäjän hinta- ja laatuodotuksia. Mutta päätöksenteko toimitiloista näyttäytyy sekavalta, epäjohdonmukaiselta ja toimivaltarajoja kyseenalaistavalta. Etelärinteen päiväkotihanke siirtyi koulutuslautakunnalta 27.6.2019 §90 suoraan 20.8.2019 kaupunginhallituksen ratkaistavaksi. Näsmänkiepin palvelutalohankkeesta vuokramallilla kaupunginhallitus päätti osana talousarviokäsittelyä 25.10.2019 §355. Asiaa ei tuolloin oltu päätösasiana käsitelty kaupungin toimitiloista vastaavan liikelaitoksen johtokunnassa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee Kuntaliiton erityisasiantuntijan esityksen kuntien toimitila-investoinneista.

Tarkastuslautakunta keskustelee investointihankkeista, jotka kaupunki toteuttaa taseen ulkopuolisin järjestelyin.

Päätös

Hallintosäännön §:n 143, 5 mom. mukaan "toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä."

Tarkastuslautakunta päätti, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Tarkastuslautakunta päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Tarkastuslautakunta, 29.01.2020, § 11

Valmistelija / lisätiedot:
Jari Kotimäki
jari.kotimaki@rovaniemi.fi
tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Vaihtoehtoiset investointien toteutus- ja rahoitustavat (2)

Tarkastuslautakunta on arvioinut investointihankkeita sekä niiden toteutusta taseen ulkopuolisella rahoituksella. Lautakunnan hyvä saada laajempaa käsitystä leasingrahoituksesta, vaikka talousarvioesitykseen sisältynyt esitys leasingrahoituksella rahoitettavista kohteista kumoutui. Valtuuston hyväksyttyä tilaliikelaitoksen lakkauttamisen on se tuonut uusia näkemyksiä investointihankkeisiin.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee etäyhteyden välityksellä Kuntaliiton erityisasiantuntija Jari Vaineen esityksen leasing-rahoituksesta. Lautakunta merkitsee kuullun esityksen tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli Kuntaliiton erityisasiantuntija Jari Vaineen esityksen leasing-rahoituksesta. Lautakunta merkitsi esityksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunta, § 106, 25.09.2019

Tarkastuslautakunta, § 12, 29.01.2020

§ 12

Kaupunginhallituksen salassa pidettävät päätökset arviointia varten

ROIDno-2018-3219

Tarkastuslautakunta, 25.09.2019, § 106

Valmistelijat / lisätiedot:
Rauni Jokelainen
rauni.jokelainen@rovaniemi.fi
vs. erityissuunnittelija

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastus sekä arviointi (KuntaL 121§).

Lautakunnan arviointi perustuu valtuuston asettamiin koko konsernitason talouden ja toiminnan tavoitteisiin. Lautakunnan tarkastelussa on myös tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi. Lautakunnan lähteinä ovat mm. talousarvio, osavuosikatsaukset, tilinpäätös sekä kokousten päätöspöytäkirjat. Lähteinä käytetään myös asiakirjoja, jotka eivät ole dokumentoitu koska myös silloin kun asiakirjat puuttuvat, lautakunnalla on tiedonsaantioikeus. Lautakunnan jäsenet seuraavat ns. nimikkolautakuntia.

Arvioinnin keskeinen kohde on kaupunginhallitus, joka johtaa kaupungin toimintaa sekä vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta. Tarkastuslautakunta arvioi kaupunginhallitusta myös siksi, että yhdessä johtavien viranhaltijoiden kanssa se muodostaa konsernijohdon, jolle kuntalaki määrää vastuun omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnassa.

Kuntalain 124§ 1 mom varmentaa, että kaikki oleellinen hallinnon tieto ja päätöksentekoaineisto on lautakunnan käytettävissä: *"Tarkastuslautakunnalla on salassapittoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtäväkseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisena arviointitehtävän hoitamiseksi"*.

Erytynen tiedonsaantioikeus ei kuntalain nojalla ulotu konserniyhteisöihin ja osakkuusyhtiöihin. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeutta voidaan kuitenkin laajentaa: *"Eryteisesti yhtiöjärjestykseen ja osakassopimuksiin voidaan ottaa luottamushenkilöiden tiedonsaantia turvaavia määräyksiä ottaen huomioon kulloinkin kyseessä olevan yhtiön toimiala ja siihen liittyvät tiedonsaantitarpeet"* (Eduskunnan hallintovaliokunnan mietintö 55/2014

Tarkastuslautakunta päätti 21.11.2018 velvoittaa viranhaltijat tuomaan kaupunginhallituksen salassa pidettävät päätökset lautakunnan kokoukseen huhtikuussa, syyskuussa ja tammikuussa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunnalle annetaan arviointitehtävien hoitamiseksi selvitys kaupunginhallituksen salassa pidettävistä päätöksistä ajalta 1.5- 16.09.2019.

Selvitys annetaan kokouksessa ja merkitään tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Tarkastuslautakunta, 29.01.2020, § 12

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 KH salaisena tehdyt päätökset 05-12.2019

Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24 1. mom 15 kohta

Tarkastuslautakunta 25.09.2019 §106 siirsi asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen. Esillä olivat kaupunginhallituksen salassapidettävät päätökset ajalta toukokuu-syyskuu 2019. Nyt asian käsittelyn yhteydessä käydään läpi kaupunginhallituksen salassapidettävät päätökset ajalta toukokuu-joulukuu 2019.

Lautakunta pitää tietoa kaupunginhallituksen päätöksistä tarpeellisena arviointitehtävän hoitamiseksi. Tarkastuslautakunnan oikeus salassapidettävään tietoon perustuu Kuntalain 124§ 1momenttiin.

Lautakunnan jäsenille annetaan kokouksessa yksityiskohtaisempi selostus kaupunginhallituksen salassapidettävistä asioista niiltä osin, kun se on arviointitehtävän suorittamisen kannalta perusteltua.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen salassapidettävät päätökset ajalta toukokuu-joulukuu 2019.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli selvityksen kaupunginhallituksen salassa pidettävistä päätöksistä ajalta toukokuu-joulukuu 2019. Tarkastuslautakunta merkitsi selvityksen tiedoksi.

§ 13

Työllisyyttä edistävät toimet vuonna 2019

ROIDno-2019-3149

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Liitteet

1 Työllisyys_tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on seurannut työllisyyden kehitystä Rovaniemen kaupungissa vuoden 2019 aikana. Työllisyyskehitys on ollut vuoden aikana Rovaniemellä positiivista. Etenkin nuorisotyöttömyys on laskenut selvästi ja vähenemä on ollut koko maan keskiarvoa voimakkaampaa. Työttömyyteen perustuvan työmarkkinatuen kuntaosuus eli niin sanotut sakkomaksut ovat myös laskeneet Rovaniemellä. Ns. sakkomaksut ovat kuitenkin huono mittari työllisyyden edistämisen toimille.

Kaupunginhallitus käsitteli Rovaniemellä tehtyjä työllistämisen edistämisen toimia kokouksessaan 13.1.2020 § 7 Rovaniemen kasvuohjelman raportoinnin 2019 yhteydessä. Työllisyysasioiden erityisasiantuntija Sanna Mäensivu on pyydetty esittelemään kaupungin tekemiä toimia Rovaniemen työllisyystilanteen edistämiseksi myös tarkastuslautakunnan kokoukseen. Tarkemmat luvut vuoden 2019 työllisyystilastoista esitetään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta kuulee työllisyysasioiden erityisasiantuntija Sanna Mäensivua. Lautakunta merkitsee tiedoksi Mäensivun esityksen.

Päätös

Tarkastuslautakunta kuuli työllisyysasioiden erityisasiantuntija Sanna Mäensivun esityksen Rovaniemen työllisyyden edistämisestä vuonna 2019. Lautakunta merkitsi esityksen tiedoksi.

Lautakunta päätti jatkaa työllisyysasioiden arviointia ja kutsua myös Eduron edustajan kuultavaksi liittyen Rovaniemen työllisyysasioiden organisointiin.

§ 14

Toimielinten seuranta vuonna 2020

ROIDno-2019-3542

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta on arviontitehtävänsä liittyen seurannut kaupungin eri toimielinten päätöksentekoa. Lautakunnan jäsenillä on ollut ennalta nimetyt toimielimet (ns. nimikkolautakunnat) seurantavastuullaan. Tarkastuspäällikkö on seurannut kaupunginhallituksen ja kaupunkitarkastaja on seurannut konsernijaoston päätöksentekoa.

Toimielinseurannassa huomiota on kiinnitetty valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian sekä talousarvion ja taloussuunnitelman täytäntöönpanoon. Myös tarkastuslautakunnan erikseen nimeämät arviointikohteet on huomioitu seurannassa.

Toimielinseurannasta on raportoitu jälkikäteen tarkastuslautakunnalle pyrkien nostamaan keskeisimmät havainnot lautakunnan keskusteluun ja tarpeelliselta osin myös arviointikertomukseen.

Organisaatiouudistus merkitsee muutosta aiempaan koska toimielinjako muuttuu. Tarkastuslautakunnan on tarkoituksenmukaista käydä keskustelu toimielinseurannan kehittämisestä ja seurannan järjestelyistä vuonna 2020,

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta käy keskustelun toimielinseurannan kehittämisestä

Päätös

Tarkastuslautakunta kävi keskustelun toimielinseurannan kehittämisestä.

Lautakunta päätti järjestää toimielinseurannan seuraavan jaon mukaan:

Jaakko Huttunen	Koulutuskuntayhtymä
Matti Pöykkö	Perusturvalautakunta
Petri Keihäskoski	Sivistyslautakunta
Eemeli Kajula	Lapin sairaanhoitopiiri
Anna Suomalainen	Ympäristölautakunta
Anni-Sofia Sihvo	Elinvoimalautakunta
Piia Hanni	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto

Tarkastuspäällikkö	Kaupunginhallitus & nimitysjaosto
Kaupunkitarkastaja	Tilajaosto

§ 15

Arviointikertomuksen 2019 valmistelun edistyminen

ROIDno-2019-3149

Valmistelija / lisätiedot:

Jari Kotimäki

jari.kotimaki@rovaniemi.fi

tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Havaintoja vuoden 2019 arviointikertomuksen valmistelusta
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 6 1 mom 9 kohta

Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen vuodelta 2019 kaupungin valtuustolle tilinpäätöskokouksessa kesäkuussa 2020. Arviointikertomuksen valmistelun etenemisen tilanne käydään läpi kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen valmistelun etenemisen tilanteen. Valmistelua jatketaan lautakunnalta saadun palautekeskustelun pohjalta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittelijän esityksen mukaisesti.

§ 16

Kokouksen päättäminen

Valmistelija / lisätiedot:

Juuso Kataja

juuso.kataja@rovaniemi.fi

vs. kaupungintarkastaja

Hallintosäännön 159 §:n mukaan toimielimen pöytäkirjan tulee kertoa mm. kokouksen alkamis- ja päättymisajat.

Ehdotus

Esittelijä: Jari Kotimäki, tarkastuspäällikkö

Puheenjohtaja toteaa kokouksen päättyväksi, sekä toteaa kokouksen päättymisajan.

Puheenjohtaja toteaa seuraavan kokouksen ajankohdan, joka on 25.2.2020 kello 14.00. Kokouspaikka ilmoitetaan lähempänä kokousta.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 17:25 ja totesi seuraavan kokouksen ajankohdaksi ti 25.2.2020 kello 14:00. Kokouspaikka ilmoitetaan lähempänä kokousta.